
Džiugu matyti Kolegę metas skaičiuojant nuveiktais darbais

Šių metų balandžio 1-ąją gražią sukaktį švenčia Lietuvių kalbos instituto Vardyno skyriaus vyresnioji mokslinė bendradarbė daktarė **MARIJA RAZMUKAITĖ**.

1970 m. į tuometinę Toponimikos grupę kalbininkė perėjo iš Dialektologijos skyriaus, kuriame dirbo prie kolektyvinio darbo „Lietuvių kalbos tarmės“ (chrestomatija), kartografo dialektologinę medžiagą, dalyvavo dialektologinėse ekspedicijose, parengė keletą straipsnių ir žemėlapių 1977 m. išleistam „Lietuvių kalbos atlaso“ I tomui („Leksika“).

Toponimikos grupėje buvo dirbami įvairūs su onomastika susiję tiek teoriniai, tiek praktiniai darbai. Marijai Razmukaitei teko metodiškai tvarkyti vardyno medžiagą, įvairioms įstaigoms ir žinyboms tikrinti, kirčiuoti ilgiausius vietovardžių sąrašus, tikslinti įrašus žemėlapiuose. Grupės darbui vadovavęs šviesaus atminimo vietovardininkas A. Vanagas ėmėsi didelio darbo – organizuoti ekspedicijas vardyno medžiagai rinkti iš Trakų, Varėnės, Šalčininkų, Ignalinos, Švenčionių rajonų bei Vilniaus apylinkių. Visose šiose bei vėlesnėse, į darbą įsitraukus ir Kraštotyros draugijai, kompleksinėse ekspedicijose į Širvintų (1976), Ukmergės (1977), Molėtų (1978), Utenos (1979), Kėdainių (1980), Prienų (1981), Alytaus (1982), Pėsvalio (1983), Biržų (1984), Radviliškio (1985), Plūngės (1986) rajonus dalyvavo ir nenuilstanti Marija Razmukaitė. Ji išvaikščiojo Dzūkijos smėlynus, Aukštaitijos lygumas ir Žemaitijos kalnelius, užrašė tūkstančius laukų, pievų, upių, ežerų, balų, kalnų, miškų bei įvairių gyvenamųjų vietų vardų. Tačiau daugiausia kantrybės, atsidavimo ir žinių iš darnios vardininkų – A. Vanago, V. Maciejauskienės ir M. Razmukaitės – grupelės pareikalavo dviejų tomų „Lietuvių pavardžių žodyno“ (1985 – 1989) rašymas. Už šį darbą mokslininkams jau atkurtos nepriklausomybės laikais – 1993 m. – buvo suteikta Lietuvos Respublikos mokslo premija.

Nuo 1980 m. Marija Razmukaitė daugiau domisi seniai pamėgta toponimikos sritimi – gyvenamųjų vietų vardų daryba. 1998 m. ji apgina disertaciją „Priesaginės darybos Lietuvos oikonimai“. Vien su šia tema susijusių straipsnių, spausdintų „MA darbuose“, „Lietuvių kalbotyros klausimuose“, „Kalbos kultūroje“ ir kitur, susidarytų per 15 autorinių lankų. O kur dar įvairūs straipsniai ir straipsneliai „Mūsų kalboje“, „Gimtojoje kalboje“, „Moksle ir gyvenime“, Kraštotyros draugijos leidiniuose bei keliasdešimt tekstų kalbos valandėlių laidoms...

1994 m. pasirodė kartu su V. Vitkausku parengtas „Vietovardžių kirčiavimo žodynas“, kuriam M. Razmukaitė pateikė kitapus dabartinės Lietuvos sienos esančių vietų vardus. Kalbininkė yra skaičiusi pranešimų mokslinėse konferencijose Vilniuje, Klaipėdoje, Tāline ir Rygoje, vadovavusi įvairiems studentų lituanistų darbams.

Kruopštus kelių dešimtmečių darbas įvairiuose onomastikos baruose padėjo Marijai Razmukaitei – vienai iš būsimos „Lietuvos vietovardžių žodyno“ autorių – sukaupti didelę patirtį, kuria ji nuoširdžiai dalijasi su jaunesniais Vardyno skyriaus bendradarbiais.

Nuo pat jaunystės didžiausias Marijos Razmukaitės laisvalaikio pomėgis – daina. Skambėdavo ji kompleksinių ekspedicijų metu, skamba ir šiandien, padėdama jai ir mums, jos bendradarbiams, dirbti ir ilsėtis.

Milda Norkaitienė